

Висвітлення теми внутрішньо переміщених осіб в українських ЗМІ
Автономна Республіка Крим, Херсонська, Миколаївська, Одеська, Запорізька області
За підтримки Європейського Союзу

ПІДСУМКОВИЙ ЗВІТ МЕДІА-МОНІТОРИНГУ

ПІВДЕНЬ

ЛЮТИЙ 2017

Підготували
Асоціація «Спільний простір»
(Україна)
та MEMO98 (Словаччина)

Фундація Томсон
+44 20 3440 2440
46 Chancery Lane
Лондон WC2A 1JE

thomsonfoundation.org

Thomson
Foundation

Асоціація
СПІЛЬНИЙ ПРОСТІР

MEMO98

European
Journalism
Centre

IRMI UKRAINE

Підсумковий звіт медіа- моніторингу

1. ВСТУП

Цей звіт є підсумковим за результатами 4-х хвиль моніторингу, проведеного в рамках проекту «Голос місцевих ЗМІ: професійні стандарти та етичні норми висвітлення конфліктів», що фінансується Європейським Союзом. Проект реалізується медіа-консорціумом, який очолює Фондація Томсон (Thompson Foundation). До консорціуму входять: Європейський центр журналістики (European Journalism Centre), Асоціація «Спільний простір», МЕМО 98, а також Міжнародний інститут регіональної преси та інформації.

За період з 2015 по 2017 рік усього було підготовлено 24 регіональні звіти з моніторингу висвітлення тематики ВПО в місцевих українських ЗМІ (регіональні моніторингові звіти, порівняльні міжрегіональні моніторингові звіти, порівняльні моніторингові звіти відповідно до періодів проведення моніторингу та підсумковий звіт). У першому звіті було здійснено оцінку результатів медіа моніторингу за період з 1 по 23 жовтня 2015 року; у другому звіті було проведено аналіз результатів моніторингу за період з 15 по 28 лютого 2016 року; у третьому звіті було здійснено оцінку результатів моніторингу за період з 1 по 14 червня 2016; і четвертий моніторинговий звіт представив результати за період з 10 по 23 жовтня 2016 року.¹

Головна мета проекту – ослаблення потенційних джерел соціальної напруги, зокрема між

¹ Попередні звіти доступні за посиланнями: <http://regionalvoices.eu/en/monitoring>, <http://www.prostir-monitor.org/reports> or http://memo98.sk/clanky/default?search_id=25.

внутрішньо переміщеними особами (ВПО) та громадами, які їх приймають, через збалансоване висвітлення подій у регіональних ЗМІ. Цього буде досягнуто завдяки підвищенню рівня неупередженості та якості контенту, а також через покращення співпраці між ЗМІ як в Україні, так і за її межами.

Проект передбачає розвиток спроможності своєчасно запобігати провокаціям з боку ЗМІ під час висвітлення подій, пов'язаних із конфліктом, за допомогою ретельного моніторингу та оцінки роботи регіональних ЗМІ, які є об'єктом моніторингу, включаючи висвітлення виборів.

Асоціація «Спільний простір» та MEMO98 спільно розробили методологію моніторингу представлення внутрішньо переміщених осіб у ЗМІ підготували 65 регіональних спеціалістів із медіа-моніторингу для якісного та кількісного аналізу представлення у регіональних ЗМІ згаданої тематики.

Упродовж 2015-2016 років команда спеціалістів моніторингу провела чотири хвили медіа досліджень щодо висвітлення тематики ВПО, і опублікувала 24 моніторингові звіти. До вибірки увійшло 204 ЗМІ, що підлягали моніторингу (51 телеканалів, 65 друкованих ЗМІ та 88 онлайн-

ресурсів), із 24-х областей України, які було об'єднано у 4 регіони:

- * Схід (Донецьчина, Луганщина, Харківщина);
- * Північ-Центр (Сумщина, Чернігівщина, Житомирщина, Вінниччина, Дніпрощина, Кіровоградщина, Полтавщина, Черкащина);
- * Південь (Одещина, Херсонщина, Запоріжжя, Миколаївщина, АР Крим);
- * Захід (Волинь, Закарпаття, Івано-Франківщина, Львівщина, Рівненщина, Тернопільщина, Хмельницьчина, Чернівецьчина).

Упродовж медіа моніторингу вибірка зазнала певних змін, які були зумовлені переважно тим, що низка ЗМІ припинила своє існування або не приділяла уваги тематиці ВПО.

2. СТИСЛІ ВИСНОВКИ

* Особливістю діяльності мас медіа Південного регіону стала найбільш активна позиція у висвітленні тем ВПО так званими ЗМІ-переселенцями, які були змушені перенести свої офіси з окупованих територій.

* На жаль, часто тема ВПО була представлена досить обмежено в контексті інших тем. Особливо помітним було байдуже ставлення до даної проблематики на телебаченні, коли телевізійні канали взагалі оминали тему ВПО.

* Відсутність аналітичних матеріалів і журналістських розслідувань залишається однією з актуальних проблем дослідження. Це призводить до думки, що засоби масової інформації вважають дану тему мало важливою, і, висвітлюючи її, не намагаються створити більш глибоку публічну дискусію. Наприклад, в контексті місцевих виборів 2015 року, питання ВПО, включаючи права виборців, обговорювалося лише епізодично.

* Результати дослідження виявили низку матеріалів, де ЗМІ оминали висвітлення позиції самих ВПО. Такий підхід часто зустрічався при висвітленні діяльності влади, коли дана тематика висвітлювалася з точки зору «влади», не беручи до уваги позицію вимушених переселенців. Разом з тим, журналісти часто не були критичними до офіційних заяв влади, не ставили уточнюючі запитання і не приділяли належної уваги перевірці представлених фактів.

* У цілому, засоби масової інформації використовували правильну лексику та термінологію щодо ВПО і уникали сенсаційності. Матеріали з принизливими коментарями, на адресу ВПО були рідкісними, проте, моніторинг виявив і такі випадки. Одночасно з цим,

моніторинг зафіксував деякі матеріали, що мали ознаки проплачених (так звану «джинсу»), що мало місце в ЗМІ Миколаївської і Запорізької областей.

* ЗМІ Південного регіону регулярно висвітлювали особливості роботи низки міжнародних проєктів, у тому числі схеми допомоги по гранту Україна-ЄС, спрямовані на вирішення проблем ВПО і допомагаючи зрозуміти їхні наслідки.

* У той же час, існує ціла низка прикладів якісних матеріалів, в тому числі приклади «людських історій» про ВПО, зокрема, в Миколаївській та Одеській областях. Засоби масової інформації останнього регіону також запропонували своїй аудиторії кілька хороших журналістських розслідувань.

3. КІЛЬКІСНИЙ АНАЛІЗ

Вибірка ЗМІ, що підлягала моніторингу, в Південному регіоні України була досить великою, а моніторингова команда враховувала приналежність ЗМІ за правом заснування та володіння, потенційний вплив та рейтинг як критерії відбору. Вибірка складалася з якнайменш однієї ТБ станції і газети державної або комунальної форми власності від кожної з восьми областей, решта - приватні.

Вибірка ЗМІ Південних областей України, що стали об'єктами моніторингу, була представлена 37-ми найпопулярнішими та найрейтинговішими медіа цього регіону, розподіленими таким чином:

- **11 місцевих телекомпаній:** одна державна і одна або дві провідні приватні від кожної області;
- **12 газет:** принаймні одна державної форми власності та декілька великих приватних від кожної області;
- **14 онлайн-ресурсів:** веб-сайти новин, які мають найбільшу кількість відвідувань від кожної області.

Результати 4-х хвиль моніторингу показали, що питання, пов'язані з ВПО, не приваблювали значної уваги ЗМІ. Активність ЗМІ упродовж 4-х хвиль також була різною і варіювалася від 1,6% загального інформаційно-аналітичного контенту на телебаченні під час 1-ї хвилі і до 1,7% під час останньої хвилі. У пресі вона варіювалася від 0,6% під час 1-ї хвилі і до 1,3% під час 4-ї. Висвітлення онлайн- медіа варіювалося від еквіваленту 94 тексту формату А4 під час 1-ї

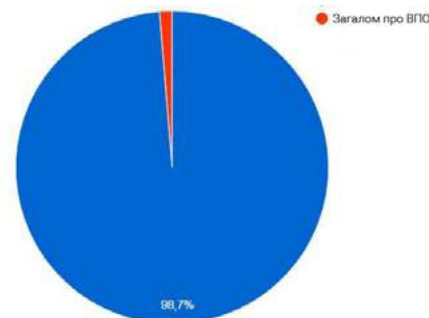
хвилі і до 44-х під час 4-ї хвилі моніторингу.

3.1. ТЕЛЕБАЧЕННЯ

Телебачення представило тему ВПО загальним обсягом 3 години та 3 хвилини ефірного часу. Це в середньому по 13 секунд ефірного часу на кожен телеканал вибірки цього регіону впродовж 65-ти днів моніторингу і впродовж 4-х хвиль.

Телеканали Південного регіону представили найбільш активне висвітлення питань, пов'язаних з ВПО протягом 4-ї хвилі моніторингу, в той час як протягом 2-ї і 3-ї хвилі моніторингу показали найбільш пасивний підхід у висвітленні даної теми (1 відсоток протягом кожного з них). Представлення даної проблематики телеканалами розподілилося наступним чином: близько 58 хвилин протягом

1-ї хвилі моніторингу, 28 хвилин протягом 2-ї хвилі, 18 хвилин протягом 3-ї хвилі моніторингу та 45 хвилин протягом останньої, 4-ї хвилі.

Діаграма 1. Частка представлення тематики ВПО від загального обсягу новинного контенту всіх телевізійних каналів регіону, що були у фокусі 4-х хвиль моніторингу.

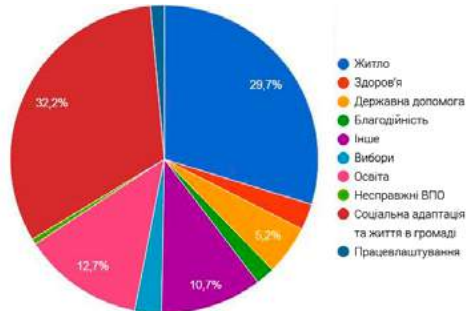
Висвітлення теми внутрішньо переміщених осіб в українських ЗМІ

Автономна Республіка Крим, Херсонська, Миколаївська, Одеська, Запорізька області

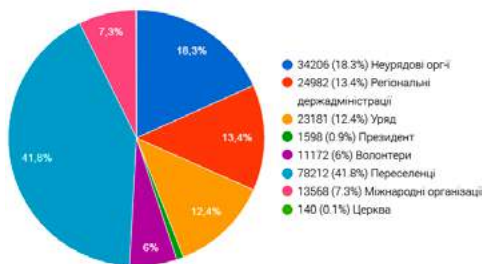
ст. 4

Що стосується тем висвітлення, їх представлення значно різнилося. Під час 1-ї хвили моніторингу, найбільш активно представлена тема соціальної адаптації та життя в громаді (45,5% від загального представлення ВПО), у 2-й хвили моніторингу, це було житло для вимушених переселенців (38,3% від загального представлення ВПО). Під час 3-ї хвили моніторингу було дві порівняно однакові теми, а саме державна допомога (39,5%) і соціальна адаптація та життя в громаді (30,6%); а протягом 4-ї хвили моніторингу однозначно домінувала тема житла (58,1%).

У цілому, тема соціальної адаптації та життя в громаді (32,3%) і житла (29,7%) висвітлювалися найактивніше, далі йде тема освіти (12,7%) і державної допомоги (5,2%).

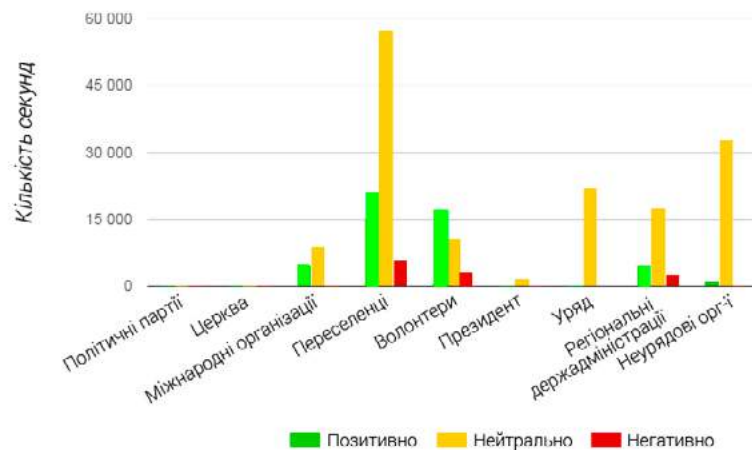

Діаграма 2. Частка висвітлення тематики ВПО в загальному обсязі контенту телепрограм, які увійшли до вибірки усіх 4-х хвиль моніторингу.

Діаграма 3. Частка висвітлення різних суб'єктів в загальному обсязі контенту телепрограм, які увійшли до вибірки усіх 4-х хвиль моніторингу.

3-поміж суб'єктів моніторингу тільки протягом його 3-ї хвили (червень 2016 р.), тема неприбуткових громадських організацій отримала більший обсяг висвітлення ніж тема ВПО (НУО - 44,6%, ВПО - 24,6% відповідно). Протягом всіх інших періодів моніторингу, розкриття теми ВПО було представлене наступним чином: 63,7% (1-й період), 56,2% (2-й період) та 81,8% (під час останньої, 4-ї хвили).

Діаграма 4. Розподіл ефірного часу серед суб'єктів моніторингу за тональністю, з якою ці суб'єкти упродовж 4-х хвиль моніторингу були представлені в рамках загальної тематики ВПО на всіх телеканалах регіону, що були у фокусі моніторингу.

Що стосується інших суб'єктів моніторингу, меншою мірою були представлені волонтери (19,4% в 1-й період), політичні партії (21,5% у 2-й період) та НУО (7,9% в 4-й період).

У цілому, ВПО отримали найбільшу частку представлення, далі - НУО (18,3%), райдержадміністрації (13,4%) та уряд (12,4%).

З точки зору тональності, більшість суб'єктів були представлені в нейтральній і позитивній тональності протягом усіх чотирьох хвиль моніторингу. У той же час, деякі суб'єкти були представлені в негативній тональності. Під час 1-ї хвили моніторингу це - волонтери (24%), а також ВПО (16%) і регіональні державні адміністрації (15%). Під час 2-ї хвили моніторингу значну частку негативного висвітлення отримали волонтери (31%). Протягом 3-ї хвили моніторингу усі суб'єкти були представлені повністю в нейтральній і позитивній тональності, а протягом 4-го періоду дослідження дещо критично були представлені регіональні державні адміністрації (21%).

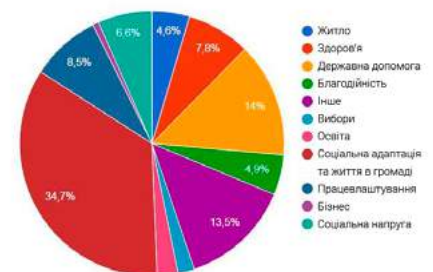
3.2. ПРЕСА

Газети Південного регіону представили суб'єкти моніторингу загальним обсягом 33,3 шпальти форматом А3. Протягом усіх 4-х хвиль моніторингу, динаміка висвітлення тем ВПО друкованими ЗМІ була наступною: в 1-й хвили моніторингу - 9,6 газетних сторінок; у 2-й хвили моніторингу - 7 сторінок, в 3-й хвили моніторингу - 8,1 сторінок і протягом 4-ї хвили - 8,6 газетних сторінок відповідно.

Газети висвітлювали різні теми ВПО. Під

час 1-ї хвили моніторингу найактивніше були представлені такі теми як працевлаштування (23% від загального представлення ВПО), соціальна адаптація та життя в громаді (20,5%), а також соціальна напруга (19,5%). Під час 2-ї хвили моніторингу висвітлювалися такі теми як державна допомога (33,6%) і благодійність (32,6%); тоді як протягом 3-ї хвили моніторингу явно домінували такі теми як соціальна адаптація та життя в громаді (59,7%). Протягом 4-ї хвили моніторингу, найбільш активно висвітлювалися теми соціальної адаптації та життя в громаді (26,4%) і державної допомоги (23,1%).

У цілому, теми соціальної адаптації та життя в громаді стали провідними (34,7%), далі - теми державної допомоги (14%), працевлаштування (8,5%) і соціальної напруги (7,8%).

Діаграма 5. Частка представлення тематики ВПО в загальному обсязі контенту усіх видань регіону, які увійшли до вибірки усіх 4-х хвиль моніторингу.

Серед суб'єктів моніторингу, безпосередньо самі ВПО були головною темою висвітлення, а саме: 79,9% (1-а хвиля), 60,4% (2-а хвиля), 57,4% (3-я

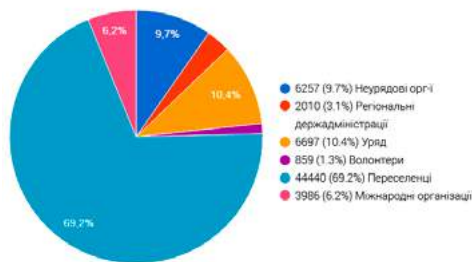
Висвітлення теми внутрішньо переміщених осіб в українських ЗМІ

Автономна Республіка Крим, Херсонська, Миколаївська, Одеська, Запорізька області
ст. 5

хвиля) і 88,4% (остання, 4-а хвиля моніторингу).

Що стосується інших суб'єктів моніторингу, значно менш висвітлювалися обласні державні адміністрації (7,3% в 1-у хвилю), волонтери (15,8% у 2-у хвилю), міжнародні організації (15,6% у 3-ю хвилю) або НУО (8% в 4-у хвилю моніторингу).

У цілому, серед суб'єктів моніторингу домінували самі ВПО (69,2%), потім - уряд (10,4%), НУО (9,7%) і міжнародні організації (6,2%).

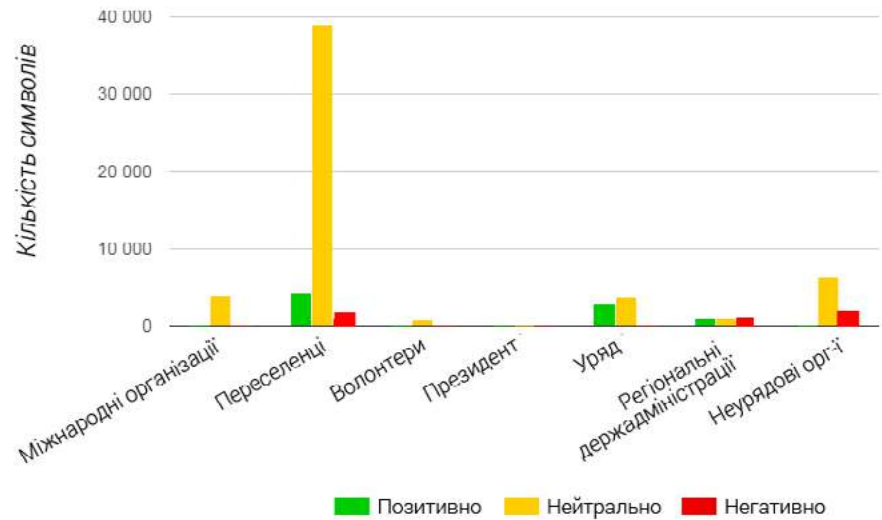
Діаграма 6. Частка представлення різних суб'єктів у рамках тематики ВПО в усіх виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу впродовж 4-х хвиль.

Тональність матеріалів була переважно нейтральною й позитивною. Проте, впродовж деяких періодів моніторингу, деякі суб'єкти висвітлювалися в значно негативній тональності. Наприклад, під час 1-ї хвилі моніторингу негативна тональність була на адресу тільки самих ВПО (38,4%) та НУО (100%); під час 2-ї хвилі негатив був також на адресу самих ВПО (55,6%) та місцевих державних адміністрацій (26,9%); під час 3-ї хвилі - на адресу самих ВПО (21%). Під час 4-ї хвилі моніторингу, навпаки, суб'єкти моніторингу були представлені тільки в нейтральній та позитивній тональності.

3.3. ОНЛАЙН-МЕДІА

Онлайн-медіа Південного регіону представили тематику ВПО загальним обсягом понад 273 сторінки формату А4. Упродовж 4-х хвиль онлайн-медіа демонстрували таку динаміку висвітлення тематики ВПО: 1-ша хвиля – еквівалент 94 сторінки формату А4; 2-га хвиля – 67 сторінок, 3-тя – 68 сторінок та 4-та – 44 сторінки відповідно.

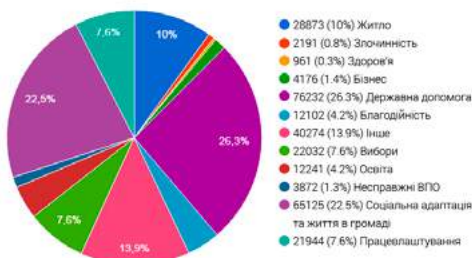
Під час 1-ї хвилі онлайн-медіа більшу частину своєї уваги акцентували на таких темах

Діаграма 7. Розподіл обсягу матеріалів серед суб'єктів моніторингу за тональністю, з якою ці суб'єкти були представлені в рамках загальної тематики ВПО в усіх друкованих виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу впродовж 4-х хвиль.

як: вибори (29,8% від загального обсягу), соціальна адаптація і життя в громаді (29,6%); під час 2-ї хвилі найактивніше висвітлювалися соціальна адаптація і життя у громаді (19,7% від загального обсягу); під час 3-ї хвилі найбільше уваги було присвячено державній допомозі (37,5%). Під час 4-ї хвилі найбільше уваги було присвячено темі охорони здоров'я (23,8%).

У цілому, домінувала тема державної допомоги (26,3%), темам соціальної адаптації та життя в громаді було присвячено (22,5%), житлу (10%), працевлаштування та виборів (7,6%) відповідно.

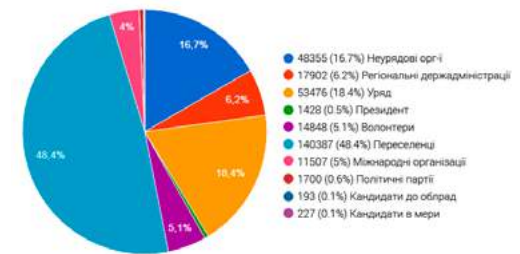
Діаграма 8. Частка представлення різних тем в рамках тематики ВПО в усіх онлайн-виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу впродовж 4-х хвиль.

Серед суб'єктів моніторингу, протягом усіх 4-х хвиль моніторингу, безпосередньо ВПО висвітлювалися найактивніше, а саме: 50.2%

(1-а хвиля), 56.6% (2-а хвиля), 29.3% (3-а хвиля) і 68.6% (остання, 4-а хвиля моніторингу).

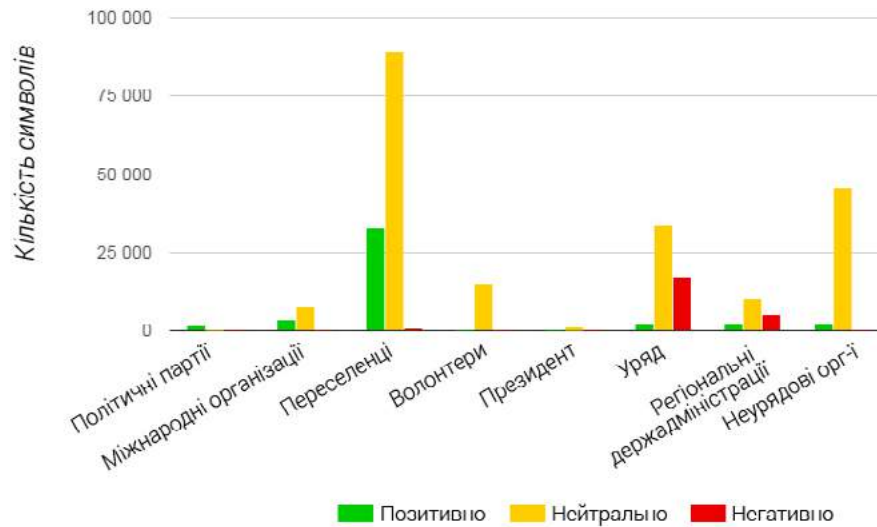
Що стосується інших суб'єктів моніторингу, значно менш висвітлювалися НУО (33.1% та 25.3% в 1-у хвилю і 2-у хвилю відповідно), уряд (28.7% у 3-ю хвилю), або регіональні держадміністрації (16.7% в 4-у хвилю моніторингу).

У цілому, домінували самі ВПО (48.4%), потім - уряд (18.4%), НУО (16.7%) і регіональні держадміністрації (6,2%).

Діаграма 9. Частка представлення різних суб'єктів у рамках тематики ВПО в усіх онлайн-виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу впродовж 4-х хвиль.

Тональність матеріалів була переважно нейтральною й позитивною. Проте, органи державної влади у деякі періоди моніторингу отримали найбільшу частку висвітлення в негативній тональності. Під час 1-ї хвилі

Діаграма 10. Розподіл обсягу матеріалів серед суб'єктів моніторингу за тональністю, з якою ці суб'єкти були представлені в рамках загальної тематики ВПО в усіх онлайн-виданнях регіону, що були у фокусі моніторингу впродовж 4-х хвиль.

моніторингу негативна тональність була на адресу уряду (26.9%); під час 3-ї хвили негатив був на адресу регіональних державних адміністрацій (46.4%), НУО (3,7%) та ВПО (2%) та під час 4-ї хвили - на адресу уряду (66.7%) та регіональних державних адміністрацій (22.5%).

4. ЯКІСНИЙ АНАЛІЗ

На жаль, результати 4-х хвиль моніторингу свідчать, що мас медіа Південного регіону України висвітлювали тематику ВПО в обмеженому обсязі. Моніторинг виявив, що кримські медіа, а також внутрішньо-переміщені ЗМІ (які були змушені перенести свої офіси з окупованих територій), були найактивніші у висвітленні тем ВПО.

Стиль висвітлення тем ВПО і представлення суб'єктів моніторингу в ЗМІ Південного регіону України були дещо схожими на ситуацію в інших регіонах. Моніторинг не виявив істотних прикладів упередженої чи спотвореної інформації, не було помічено випадків зловживання заявами щодо ВПО з боку журналістів. Крім того, більша частина представлених матеріалів була збалансованою щодо тональності і намагалася уникати сенсаційності.

Проте, були певні особливості. Результати моніторингу виявили різні недоліки, такі як недотримання професійних журналістських стандартів, відсутність аналітичних матеріалів та розслідувань, недостатнє представлення

різних джерел інформації при висвітленні зазначеної проблеми. Разом з тим, журналісти часто не ставилися критично до заяв офіційних органів, а лише трансливали їхню точку зору, не ставили уточнюючі питання і не приділяли належної уваги перевірці фактів. У цілому, можна сказати, що більшість матеріалів про вимушених переселенців не були реальними історіями з елементами аналізу. Вони надавали досить поверхневу статистичну інформацію про надання допомоги, соціальні програми та інші заходи, пов'язані з ВПО. Представленим матеріалам не вистачало довгострокової перспективи, щоб створити більш глибоке громадське обговорення зазначеної проблеми. На жаль, команда моніторингу також зафіксувала вживання мови ворожнечі. Наприклад, запорізька газета «Субота Плюс» у трьох матеріалах за жовтень 2015-го року формувала негативне сприйняття ВПО, використовувала мову ворожнечі та термін «біженці». Подібні випадки було зафіксовано також у Миколаївському он-лайн виданні «Преступности.нет» у публікації від 25 січня 2016 р., запорізькому сайті «Голос» від 15 лютого 2016 р. та Інтернет-виданні «IPNews» від 10 червня 2016 р.

На телеканалі «Миколаїв» за жовтень 2016 року командою моніторингу було виявлено матеріалів, що мали ознаки замовних (так званої «джинси»), коли інформація рекламного характеру про роботу депутата обласної ради подавалася як новини.

Водночас було достатньо прикладів, які дозволяють зробити висновок, що попри загальне зменшення уваги до ВПО і скорочення кількості матеріалів, їхня якість упродовж 4-х хвиль моніторингу демонструє певне зростання.

Команда моніторингу виявила цінні приклади «живих історій» про ВПО. Наприклад, онлайн-канал «АТР ТБ» майже в кожному випуску новин інформував аудиторію про громадську блокаду Криму. Добрим прикладом також був репортаж про українську жінку-патріотку, вчительку з Євпаторії, яка переїхала до Києва (9 жовтня 2015р.). Хоча не було застосовано термін «ВПО», малося на увазі, що жінка вимушена була залишити півострів.

Миколаївські телеканали також показали хороші приклади висвітлення «живих історій». Миколаївська обласна державна теле- та радіокомпанія представила матеріал про ВПО з анексованого Криму під назвою «Крим. Повернення додому» (8 жовтня 2015 року), в якому показала молодого чоловіка, який працює провідним актором Миколаївського обласного державного театру ляльок. Крім того, Миколаївський муніципальний телеканал «MART» (Муніципальне агентство радіо та телебачення), підготували сюжет про життя ВПО в контексті «Міжнародного дня захисту дітей», коли у двох дитячих садочках мікрорайону Соляний було відкрито додаткові групи для 100 дітей. Крім того, телеканал «Миколаїв» трансливав сюжет 10 та 16 жовтня про бізнес-інкубатор «Друге дихання». Метою проекту є надання допомоги вразливим групам населення, в тому числі ВПО, а також учасникам антитерористичної операції, пристосуватися до важких умов життя і допомогти їм знайти своє місце в нових життєвих умовах.

Ще одним позитивним висновком є велика кількість матеріалів, спрямованих на вирішення певних проблем. Один із показових прикладів – матеріал «Крим. Реалії». Йшлося про постанову Кабміну, яка регламентує провезення речей через адмінкордон із Кримом. На думку правозахисників, ця постанова порушує закон про забезпечення прав і свобод внутрішньо-переміщених осіб. Газета «Вечірня Одеса» опублікувала матеріали про правовий центр для ВПО, які потребують юридичної консультації.

В іншому випадку, обласна державна телерадіокомпанія ТРК «Запоріжжя» інформувала про проблеми, з якими звертаються мешканці області до Відділення мікрохірургії ока Запорізької обласної клінічної лікарні. Окрім запоріжців по допомогу звертаються і представники ВПО, які також мають можливість звернутися до Відділення для отримання додаткової медичної допомоги.

Херсонська газета «Vhogu» активно висвітлювала тему ВПО. Протягом останнього періоду моніторингу (жовтень 2016 р.), ВПО були представлені у п'ятьох матеріалах. Херсонська обласна державна телерадіокомпанія «Skifiya» присвятила 19 жовтня 2016 року окремий і оригінальний сюжет про ВПО, що став рідкісним прикладом у порівнянні з традиційно незначним висвітленням в контексті інших тем. Найбільш примітним був матеріал, де журналісти, які організували спеціальну поїздку до Дніпропетровської області, представили три окремі історії стосовно соціальної адаптації вимушених переселенців, в тому числі різних представників ВПО.

Експерти моніторингу також виявили приклади журналістських розслідувань. Наприклад, в Одесі 20 жовтня 2015 року сайт www.reporter.com.ua розмістив матеріали розслідування

про проблеми ВПО, які були розташовані у санаторії Куяльник, керівництво якого намагалося позбавити їх права користуватися гарячою водою. Тональність репортажу була нейтральною, автор уникав сенсаційності. Описана проблема стала спробою пролити світло на питання, пов'язане з проблемами житла ВПО, оскільки витрати на проживання мають виділятися з Резервного Фонду України.

Одним із найпомітніших телевізійних матеріалів Одещини став сюжет від 26 лютого 2016, трансльований Центром журналістських розслідувань. Цей матеріал було присвячено випускникам Вищого Військово-Морського Інституту ім. Нахімова, які відмовилися прийняти присягу перед Росією два роки тому і переїхали до Одеси, щоб закінчити своє навчання на базі Одеської Військово-Морської Академії.

ЗМІ Південного регіону регулярно висвітлювали міжнародні проекти, пов'язані з темою ВПО. Наприклад, 16 жовтня 2015 року, Миколаївський телерадіоканал «Март» повідомив про проект Європейського Союзу «Нові можливості для житла, освіти і працевлаштування для ВПО в Миколаєві», що передбачає підтримку у наданні ремонтних послуг в гуртожитках і дитячих садочках, що надані для проживання ВПО та їхніх дітей, а також організацію послідовного

навчального процесу для дітей ВПО шкільного та дошкільного віку.

Незважаючи на згадані вище позитивні зрушення, команда спеціалістів моніторингу, в цілому, виявила низку порушень професійних і етичних стандартів, таких як незбалансоване висвітлення або приклади «джинси» тощо. Тому нам би хотілося запропонувати рекомендації щодо покращення висвітлення тематики ВПО в регіональних засобах масової інформації Південного регіону:

* Підвищити загальний рівень висвітлення проблематики ВПО, надаючи перевагу аналітичним матеріалам та журналістським розслідуванням.

* Збільшити обсяг висвітлення проблематики ВПО, з метою створити більш широкий громадський форум на місцевому рівні, який міг бути спрямований на вирішення проблем ВПО в регіоні.

* Проводити редакційні наради та тренінги стосовно використання правильної термінології для уникнення зневажливих коментарів. У той же час, слід приділяти більше уваги дотриманню інших професійних стандартів, і в першу чергу - збалансованій подачі матеріалу, а також розвитку критичного ставлення до влади.

* Продовжити пошук більш конкретних «живих історій» про ВПО та розглянути питання про те, як поєднати їх з архівними матеріалами або фактичними статистичними даними.

* Продовжувати стимулювати зусилля зі створення власного медіа-контенту, одночасно зменшуючи обсяг перевиданих матеріалів (наданих інформаційними агентствами або іншими засобами масової інформації).

* Продувати більше матеріалів, що висвітлювали б основні громадянські права та соціальні пільги, на які мають право ВПО.

Організатори проекту переконані, що виконання цих рекомендацій, а саме повне та всебічне висвітлення даної проблематики, сприятиме підвищенню якості журналістських матеріалів. Крім того, потенційні джерела соціальної напруги, зокрема, між внутрішньо-переміщеними особами і громадами, що їх приймають, може бути ослаблене за рахунок збільшення професійного рівня медіа-контенту, в тому числі дотримання деяких основних журналістських стандартів, таких як неупередженість та баланс висвітлення.

